Futra

Kategorie: **Przedmioty**

Palta futrzane i futra jako towar wartościowy podlegały przymusowemu skupowi. Pierwsze obwieszczenie o skupie ciepłych ubrań futrzanych ukazało się 17 grudnia 1940 r. Wszystkie damskie i męskie palta futrzane oraz kołnierze z lisów i skóry należało obowiązkowo zgłosić do 1 stycznia 1941 r. w Banku (Centrali) Skupu (vide) przy ul. Ciesielskiej 7. Po tym terminie futra miały być rekwirowane. Skup miał się zakończyć na początku roku, ale termin odnoszenia ubrań do Banku Skupu przedłużono do 10 stycznia. Akcja została podjęta na żądanie władz okupacyjnych, wykorzystujących każdą sposobność do łupienia ludności żydowskiej.

Warto zwrócić uwagę, że administracja żydowska za wiedzą i wolą Przełożonego Starszeństwa Żydów (vide) zawyżała stawki za futra, średnio o ok. 25% przedwojennej wartości ubrań (przy przeliczniku 1 mk = 2 zł), a komisja wypłacająca szacowane przez rzeczoznawców kwoty powiększała ją, jeśli miała informację o złej sytuacji sprzedającego. Wysokość wypłacanej kwoty bardziej więc zależała od sytuacji materialnej petenta niż od wartości futra, choć oczywiście wypłata następowała w markach gettowych (vide Gettogeld), bezwartościowych poza jego granicami. Do 10 stycznia wypłacono 350 tys. mk 3500 osobom. Dziennie wyceniano nawet do 5 tys. szt. płaszczy i futrzanych dodatków. Niewątpliwie tak przeprowadzona akcja skupu była formą finansowego wsparcia tych ludzi – należy pamiętać, że skup odbywał się w okresie ogromnego bezrobocia, rodzących się protestów społecznych i strajków głodowych.

Wyłączeni z obowiązku sprzedaży byli lekarze, pielęgniarki, policjanci i dozorcy (vide) oraz wykonujący pracę na rzecz dobra publicznego. Specjalnie oplombowane futra mogli sobie zatrzymać po uzyskaniu zezwolenia również ludzie chorzy i starzy. Posiadacze oplombowanych futer otrzymywali zaświadczenia o uzyskanej zgodzie na ich noszenie. Szacowano, że zwolnionych od obowiązku sprzedaży zostało ok. 1000 futer.

Ponowna akcja skupu ciepłych ubrań odbyła się w grudniu 1941 r., po przyjeździe do getta Żydów z Europy Zachodniej. Już 2 listopada skierowano do nich specjalnie obwieszczenie informujące o obowiązującym zakazie noszenia futer i konieczności odsprzedania ich oraz kołnierzy futrzanych i lisów do Banku Skupu.

W czerwcu 1942 r. wycofana została zgoda na noszenie futer z odpowiednią plombą i wszystkie musiały być odsprzedane w Banku Skupu. Wyznaczono dwa terminy zdawania futer: 14 i 24 czerwca 1942 r. Po tym terminie futra ulegały konfiskacie bez prawa do wypłaty ekwiwalentu. Według informacji zawartych w Kronice wśród pierwszych osób oddających wówczas futra byli Mordechaj Chaim Rumkowski oraz członkowie jego rodziny. Wypłacono w sumie 825 osobom ekwiwalent w wysokości 25 tys. mk. Nie wszyscy decydowali się oddać cenne w okresie zimowym płaszcze, na co wskazują pojawiające się apele o zdawanie futer i innych wartościowych przedmiotów do Banku Skupu oraz informacje o konfiskacie ukrywanych futer. Z futer zakupionych i magazynowanych w Banku Skupu Wydział Kuśnierski przygotowywał na potrzeby wojska płaszcze, wkładki do butów, worki na nogi i kamizelki futrzane.

Ewa Wiatr

Źródła

Kronika, t. 1, s. 9, 12.01.1941; s. 330, listopad 1941; t. 2, s. 310, 16.06.1942; s. 334-335, 26.06.1942; t. 3, s. 364, 28.07.1943.

Tagi

grabież mienia prawo okupacyjne

Data aktualizacji: 07-11-2026

Data dodania: 08-08-2025